

KONINKRIJK

JO NESBØ BIJ UITGEVERIJ CARGO

De roodborst
Nemesis
Dodelijk patroon
De verlosser
De sneeuwman
De vleermuisman
Headhunters
Het pantserhart
De schim
De kakkerlak
Politie
De zoon
Bloed op sneeuw
Middernachtzon
De dorst
Het mes

Jo Nesbø

Koninkrijk

Vertaald door Annelies de Vroom

2021
AMSTERDAM

De vertaling van dit boek is mede tot stand gekomen door een subsidie van NORLA

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2020 Jo Nesbø

Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Annelies de Vroom

Oorspronkelijke titel *Kongeriket*

Oorspronkelijke uitgever Aschehoug, Oslo

Omslagontwerp STHLM Creators/Buro Blikgoed

Omslagillustratie STHLM Creators

Foto auteur Stian Broch

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 0871 1

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

PROLOOG

Het was de dag dat Dog stierf.

Ik was zestien, Carl vijftien.

Een paar dagen daarvoor had vader ons het jachtmes laten zien waarmee ik hem had gedood. Het had een breed lemmet dat schitterde in de zon en de randen waren gekarteld. Vader had uitgelegd dat de kartels ervoor zorgden dat het bloed wegvloeide als je de buit vilde. Carl was toen al wit weggetrokken en vader had gevraagd of hij van plan was weer wagenziek te worden. Ik denk dat Carl toen besloot iets, wat dan ook, dood te schieten, het te villen en in verdomd kleine stukjes te snijden, als dat nodig was.

‘En dan bakken we dat en eten het op,’ zei hij terwijl we voor de schuur stonden. Ik keek onder de motorkap van vaders Cadillac DeVille. ‘Hij, moeder, jij en ik. Goed?’

‘Goed,’ zei ik terwijl ik aan de distributeur draaide.

‘En Dog krijgt ook,’ zei hij. ‘Er zal genoeg zijn voor iedereen.’

‘Uiteraard,’ zei ik.

Vader had Dog die naam gegeven omdat hij zo snel niet iets anders kon bedenken, beweerde hij. Maar ik geloof dat hij hield van die naam. Die was zoals hijzelf. Hij zei niet meer dan het hoogstnoodzakelijke en was zo Amerikaans dat hij Noors moest zijn. En hij hield van het beest. Ik verdacht hem ervan dat hij liever samen met de hond was dan met wie dan ook.

De boerderij mocht dan misschien niet veel voorstellen, maar we hadden een prachtig uitzicht en voldoende grond waardoor vader dit zijn koninkrijk kon noemen. In mijn gebruikelijke houding, gebogen over de motor van de Cadillac, kon ik Carl dag na dag zien vertrekken met vaders hond, vaders hagelgeweer en vaders mes. Ik kon ze als puntjes op de berghelling zien lopen. Maar er klonk nooit een schot. Als ze terugkwamen op de boerderij zei Carl altijd dat hij geen vogel had gezien en

ik zweeg alhoewel ik de ene vlucht sneeuwhoenderen na de andere had gezien rond de plekken waar Carl en Dog zich bevonden.

Toen kwam de dag dat er eindelijk een schot viel.

Ik schrok zo dat ik mijn hoofd stootte tegen de motorkap. Ik veegde de olie van mijn vingers en keek naar de heidevelden terwijl het geluid verder rolde als onweer over het dorp in het dal bij het Budalsvann. Tien minuten later kwam Carl aangerend, en toen hij bijna op het erf was, minderde hij vaart want hij wist dat vader en moeder hem vanuit huis konden zien. Dog was niet bij hem en ik zag het geweer ook niet. Ik begreep eigenlijk al half wat er was gebeurd en daarom liep ik hem tegemoet. Op het moment dat hij me zag, draaide hij zich om en begon langzaam in de richting te lopen waar hij vandaan kwam. Ik haalde hem in en zag dat zijn wangen nat waren van de tranen.

‘Ik heb het geprobeerd,’ zei hij snikkend. ‘Ze vlogen voor ons op, het waren er zoveel en ik richtte op ze, maar ik kon het gewoon niet. Maar ik wilde dat jullie zouden horen dat ik het in elk geval had geprobeerd dus ik liet het geweer zakken en haalde de trekker over. Toen de vogels waren weggevlogen, keek ik weer naar beneden en zag ik hem liggen. Dog.’

‘Dood?’ vroeg ik.

‘Nee,’ zei Carl en nu begon hij pas echt te huilen. ‘Maar hij... hij gaat dood. Hij bloedt uit zijn bek en beide ogen zijn kapot. Hij ligt daar maar te janken en te beven.’

‘Rennen,’ zei ik.

We renden en na een paar minuten zag ik iets in de hei bewegen. Het was een staart. De staart van Dog, hij rook dat we eraan kwamen. We gingen bij hem staan. De hondenogen zagen eruit als twee kapotte eidooiers.

‘Het is gebeurd,’ zei ik. Niet omdat ik een ervaren dierenarts ben, zoals alle cowboys in westerns kennelijk zijn, maar als Dog hier op miraculeuze wijze bovenop zou komen, zou zijn leven als blinde jachthond niets meer waard zijn. ‘Je moet hem doodschieten.’

‘Ik?’ riep Carl uit, alsof hij niet kon geloven dat ik dat ook maar voorstelde, dat hij, Carl, iets zou kunnen doden.

Ik keek naar hem, naar mijn kleine broertje. ‘Geef me het mes,’ zei ik. Hij gaf me vaders jachtmes.

Ik legde mijn ene hand op de kop van Dog en hij likte mijn pols. Ik greep de vacht in zijn nek en sneed met mijn andere hand zijn keel door.

Maar ik was te voorzichtig, er gebeurde niets. Dog schokte alleen even. Pas bij de derde poging kwam ik er echt doorheen en het was alsof je te laag in een pak sap een gat had gemaakt, het bloed gulpte eruit alsof het erop had gewacht te worden bevrijd.

‘Zo,’ zei ik en ik liet het mes in de hei vallen. Zag het bloed in de kartelranden en vroeg me af of er bloed in mijn gezicht was gespat want ik voelde iets warmes over mijn wangen lopen.

‘Je huilt,’ zei Carl.

‘Niks tegen vader zeggen.’

‘Dat je huilde?’

‘Dat het je niet lukte om hem... uit zijn lijden te verlossen. We zeggen dat ik had besloten dat het moest gebeuren, maar dat jij het hebt gedaan. Oké?’

Carl knikte. ‘Oké.’

Ik droeg het kadaver op mijn schouder, maar het was zwaarder dan ik had gedacht waardoor ik steeds uitgleed. Carl bood aan om de vracht over te nemen, maar ik zag de opluchting in zijn ogen toen ik dat afsloeg.

Ik legde Dog op het talud voor de schuur, liep het huis in en haalde vader. Terwijl we terugliepen gaf ik hem de afgesproken verklaring. Hij zei niets, ging op zijn hurken bij de hond zitten en knikte alsof dit iets was wat hij op de een of andere manier wel had verwacht, eigenlijk alsof het zijn eigen fout was. Toen kwam hij overeind, pakte het geweer van Carl en nam het lijk van Dog onder zijn arm.

‘Kom,’ zei hij en hij liep de hooischuur in. Daar legde hij Dog op een bedje van hooi en deze keer knielde hij, boog zijn hoofd en mompelde iets wat op een van de Amerikaanse psalmen leek die hij kende. Ik keek naar mijn vader, een man die ik mijn hele korte leven al had gezien, maar nog nooit zo. Zo aangeslagen.

Toen hij zich naar ons omdraaide, was hij nog steeds bleek, maar zijn lippen beefden niet meer en zijn ogen straalden weer die krachtige rust uit.

‘En nu wij,’ zei hij.

En zo was het. Hoewel vader nog nooit een van ons had geslagen, leek het of Carl zich achter me trachtte te verschuilen. Vader streelde met zijn hand over het geweer.

‘Wie van jullie heeft...’ Hij zocht naar het woord, bleef het geweer

strelen, ‘...mijn hond opengesneden?’

Carl knipperde van schrik met zijn ogen. Hij deed zijn mond open.

‘Dat was Carl,’ zei ik. ‘Maar ik heb gezegd dat het moest gebeuren en dat hij het zelf moest doen.’

‘O ja?’ Vader liet zijn blik heen en weer gaan tussen Carl en mij. ‘Jullie moeten weten dat mijn hart huilt. Het huilt, maar één ding geeft me troost. En weten jullie wat dat is?’

We zwegen want het was niet de bedoeling dat we antwoordden als vader zoiets vroeg.

‘Dat is dat ik twee zoons heb die vandaag hebben laten zien dat ze man zijn. Die hun verantwoordelijkheid hebben genomen en daarnaar hebben gehandeld. Een duivels dilemma, weten jullie wat dat is? Dat juist het maken van een keus je kwelt en niet de beslissing die je neemt. Want je weet dat je hoe dan ook ’s nachts wakker zal liggen en jezelf zal kwellen met de vraag of je het juiste hebt gedaan. Jullie konden weglopen van deze beslissing, maar jullie gingen de strijd aan met deze keus. Moesten jullie Dog laten leven en lijden of Dog laten sterven en daarmee zijn moordenaar worden? Er is moed voor nodig om niet te vluchten als je ineens voor een dergelijke keus staat.’ Hij strekte zijn grote handen uit en legde de ene op mijn schouder en de andere op die van Carl. Zijn stem kreeg een vibrato predikant Armand waardig toen hij verderging: ‘Het is het vermogen om niet de weg van de minste weerstand te kiezen, maar juist de weg van wat moreel juist is wat de mens van het dier onderscheidt.’ Hij had weer tranen in zijn ogen. ‘Ik sta voor jullie als een gebroken man, maar ik ben geweldig trots op jullie, jongens.’

Het was niet alleen de indrukwekkendste, maar waarschijnlijk ook de langste toespraak die ik ooit van mijn vader heb gehoord. Carl begon te grienen en ik had verdomme ineens een enorm brok in mijn keel.

‘Nu gaan we het moeder vertellen.’

Daar zagen we tegen op. Moeder ging altijd een lange wandeling maken als vader een geit ging slachten en kwam dan terug met rode ogen.

Op weg naar huis hield vader mij tegen zodat Carl ons niet kon horen.

‘Krijgt ze deze versie te horen dan kun je beter je handen flink wassen,’ zei hij.

Ik keek op en zette me schrap voor wat er zou komen, maar ik zag in zijn gezicht slechts mildheid en verslagenheid. Toen aaide hij me over

mijn achterhoofd. Dat had hij voor zover ik het me kon herinneren nog nooit eerder gedaan en het gebeurde ook nooit meer.

‘Jij en ik, Roy, we zijn flinker dan mensen als moeder en Carl. Dus wij moeten voor ze zorgen. Altijd. Begrijp je dat?’

‘Ja.’

‘Wij zijn een gezin. We hebben elkaar en niemand anders. Vrienden, geliefden, burens, dorpsgenoten, de Staat: alles is een illusie en geen rooie cent waard als het er op een dag werkelijk op aankomt. Het is wij tegen de rest, Roy. Wij tegen absoluut iedereen. Oké?’

‘Oké.’

DEEL I

Ik hoorde hem voordat ik hem zag.

Carl was terug. Ik weet niet waarom ik aan Dog dacht, dat was twintig jaar geleden, maar misschien vermoedde ik dat de reden van zijn plotselinge, onaangekondigde terugkeer weer dezelfde was als toen. Zoals altijd. Hij had de hulp van zijn grote broer nodig.

Ik stond op het erf en keek op mijn horloge. Halfdrie. Hij had een tekstbericht gestuurd, dat was alles, en gezegd dat ze er om twee uur zouden zijn. Maar mijn kleine broertje was altijd een optimist geweest, had altijd meer beloofd dan hij kon waarmaken.

Ik keek naar het landschap om me heen. Naar het kleine stuk dat onder me door het wolkendek piepte. De berghelling aan de overkant van het dal leek te drijven in een grijze zee. De vegetatie begon al rood te kleuren door de herfst hierboven. Boven me was de hemel helder en schoon als de blik van een onschuldig meisje. De lucht was koud en prikte in mijn longen als ik te diep ademhaalde. Ik had het gevoel helemaal alleen te zijn, dat ik de hele wereld voor mezelf had. Alhoewel wereld? Dit was eerder de berg Ararat met een boerderij erop. Soms namen toeristen vanuit het dorp de slingerende weg naar boven om van het uitzicht te kunnen genieten en dan eindigden ze altijd hier op het erf. En dan vroegen ze vaak of dit boerderijtje nog wel in bedrijf was. De reden voor die idioten om het over een boerderijtje te hebben was waarschijnlijk dat ze dachten dat een echte boerderij eruit moest zien als de boerderijen in het dal. Met grote akkers, overdreven grote schuren en flinke, opvallende woonhuizen. Ze hadden duidelijk niet gezien wat een storm in de bergen kon doen met een te groot dak of ooit geprobeerd een iets te ruime kamer te verwarmen als het buiten hard waaide en dertig graden vroom. Ze kenden het verschil niet tussen akkers en grond en dat het vee van zo'n boerderij veel ruimte nodig had om te grazen. Het kon een afgelegen koninkrijk zijn, maar vele malen groter dan de boerderijen in het dal met hun onnatuurlijk goudgele graanvelden en cultuurlandschap.

Ik had hier vijftien jaar alleen gewoond, maar dat was nu dus voorbij. Een v8 bromde en gromde ergens beneden in het wolkendek. Het geluid was zo dichtbij dat de auto halverwege de berg de Japanse bocht al door moest zijn. De bestuurder gaf gas, minderde weer vaart, nam de haarspeldbocht en gaf weer gas. Dichter- en dichterbij. Je kon horen dat hij deze bochten eerder had genomen. En nu ik de nuances in het motorgeluid kon onderscheiden, de diepe zuchten als er geschakeld moest worden, de zware bastoon die alleen een Cadillac in een lage versnelling heeft, wist ik dat het om een DeVille ging. Net zo eentje als de zware, zwarte auto die vader had gehad. Uiteraard.

En daar kwam de agressieve grillebek door de Geitesving – de geitenbocht. Zwart. Een nieuwer model, ik gokte rond 1985, maar met hetzelfde geluidsarsenaal.

De auto stopte naast me en het raam aan de bestuurderskant gleed naar beneden. Ik hoopte dat het niet te zien was, maar mijn hart bonkte als een razende. Hoeveel brieven, tekstberichten, mails en telefoongesprekken hadden we al deze jaren uitgewisseld? Niet veel. En toch: was er een dag voorbijgegaan dat ik niet aan Carl had gedacht? Nauwelijks. Maar Carl missen was beter dan dealen met de Carl-problemen. Allereerst viel me op dat hij ouder was geworden.

‘Pardon meneer, maar zijn we hier bij de boerderij van de beroemde Opgard-broers?’

En toen grijnsde hij. Hij zond me die warme, goede, onweerstaanbare glimlach en het was alsof de tijd zowel van zijn gezicht als van de kalender die zei dat het vijftien jaar geleden was, werd weggeveegd. Maar zijn blik had ook iets onderzoekends, het leek of hij het badwater testte.

Ik had geen zin om te lachen. Nog niet, maar ik kon het niet laten.

Het portier ging open. Hij spreidde zijn armen en ik liet me vangen. Iets in me zei dat het andersom zou moeten zijn, maar ergens onderweg was de rolverdeling tussen Carl en mij vervaagd. Hij was groter geworden dan ik, lichamenlijk en als persoon, en het leek of hij het dirigeerstokje had overgenomen. Dat was zeker het geval als we in gezelschap van anderen waren. Ik sloot mijn ogen, huiverde en haalde bevend adem, snoof de geur op van herfst, van Cadillac en van mijn kleine broer. Hij gebruikte een of andere mannengeur.

Het portier aan de passagierskant ging open.

Carl liet me los en nam me mee rond de enorme motorkap van de auto naar de vrouw die uitkeek over het dal.

‘Het is hier echt mooi,’ zei ze. Ze was klein en tener, maar haar stem was zwaar. Het accent duidelijk en ze maakte fouten in de uitspraak, maar het was tenminste Noors. Ik vroeg me af of dit de zin was die ze onderweg had geoefend en die ze beslist wilde uitspreken of ze het nu meende of niet. Iets waardoor ik haar sympathiek zou vinden of ik dat nu wilde of niet. Toen draaide ze zich om en lachte. Het eerste wat me opviel was dat haar gezicht wit was. Niet bleek, maar wit als sneeuw waardoor het zonlicht reflecteerde en je amper de gezichtscontouren kon zien. Het tweede was dat het ene ooglid half naar beneden hing, als een rolgordijn, alsof ze slaperig was. Maar de andere helft zag er wakker uit. Een levendig bruin oog dat me van onder kortgeknipt vlammen rood haar aankeek. Ze droeg een eenvoudige zwarte tailleloze jas en daaronder waren geen vrouwelijke vormen te bespeuren. Boven de kraag stak een zwarte coltrui uit. Kort samengevat was de eerste indruk die van een magere jongen op een zwart-witfoto wiens haar later was ingekleurd. Carl was altijd populair geweest bij de meisjes dus ik moet eerlijk zeggen dat ik verbaasd was. Niet dat ze niet schattig was, maar ze was geen stuk, zoals ze vroeger zeiden. Ze bleef lachen en aangezien de tanden niet veel verschilden van haar huid, betekende het dat ze ook wit waren. Carl had ook witte tanden, in elk geval die had hij altijd gehad, in tegenstelling tot ikzelf. Carl plaagde me er altijd mee dat zijn tanden gebleekt werden door het zonlicht omdat hij veel meer lachte. Misschien dat ze daarom voor elkaar waren gevallen: witte tanden. Het spiegelbeeld. Want hoewel Carl lang en breed was, blond haar en blauwe ogen had, zag ik direct een verwantschap. Een positieve levenshouding. Optimisme, de wil om het beste in de mensen te zien. In zichzelf en de ander. Nou ja, ik kende het meisje natuurlijk nog niet.

‘Dit is...’ begon Carl.

‘Shannon Alleyne,’ onderbrak ze hem met haar baritonstem en ze stak een hand uit die zo klein was dat hij het gevoel had een kippenpoot vast te houden.

‘...Opgard,’ voegde Carl er trots aan toe.

Shannon Alleyne Opgard wilde mijn hand langer vasthouden dan ik. Ook dat herkende ik van Carl. Sommige mensen hebben het drukker met geliefd gevonden te worden dan anderen.

‘Jetlag?’ vroeg ik en ik had meteen spijt, ik voelde me een idioot dat ik het vroeg. Niet omdat ik niet wist wat een jetlag was, maar omdat Carl wist dat ik nog nooit een tijdzone was gepasseerd en dat het antwoord om die reden voor mij maar beperkte betekenis zou hebben.

Carl schudde zijn hoofd. ‘We zijn twee dagen geleden geland, maar moesten wachten op de auto die met de boot kwam.’

Ik knikte en keek naar het kenteken. MC, Monaco. Exotisch, maar niet exotisch genoeg om te vragen of ik het nummerbord mocht hebben als de auto in Noorwegen werd geregistreerd. In mijn kantoor van de benzinepomp had ik verlopen kentekenplaten hangen van Frans-Equatoriaal-Afrika, Birma, Basutoland, Brits Honduras en Johor. De lat lag hoog.

Shannon keek van Carl naar mij en weer terug. Ze glimlachte. Ik weet niet waarom, misschien was ze gewoon blij Carl met zijn grote broer – zijn enige naaste familielid – te zien lachen. Want het beetje spanning dat er was geweest verdween. Omdat hij – omdat zij tweeën – thuis waren. ‘Laat jij Shannon het huis zien terwijl ik de koffers naar binnen breng?’ vroeg Carl. Hij opende de *trunk* zoals vader altijd zei.

‘Dat duurt ongeveer net zolang,’ mompelde ik tegen Shannon die achter me aan liep.

We liepen rond het huis naar de hoofdingang die op het noorden lag. Waarom vader de voordeur niet aan de kant van het erf en de weg had geplaatst, weet ik eerlijk gezegd niet. Misschien omdat hij elke dag als hij naar buiten stapte graag naar de grond van zijn boerderij keek. Of misschien omdat het belangrijker was dat de zon de keuken opwarmde dan de gang. We stapten over de drempel en ik opende een van de drie deuren in de gang.

‘De keuken,’ zei ik en het viel me op dat het er naar ranzig vet rook. Was dat de hele tijd al zo?

‘Wat mooi,’ loog ze. Oké, ik had opgeruimd en zelfs schoongemaakt, maar mooi was het niet. Met grote ogen, en misschien wel wat bezorgd, volgde haar blik de kachelpijp die van de houtkachel door een gat dat, met voldoende ruimte zodat het plafond geen vlam kon vatten, uit het plafond was gezaagd naar de eerste verdieping ging. Het gat was zo perfect rond dat vader het een kunstwerk noemde. Dat was overigens – samen met de twee ronde gaten in de buiten-wc – het enige kunstwerk op de boerderij.

Ik deed het licht aan en weer uit om haar te laten zien dat we ondanks alles wel elektriciteit hadden.

‘Koffie?’ vroeg ik en ik draaide de kraan open.

‘Bedankt, later misschien.’

De beleefdheidsfrasen had ze in elk geval geleerd.

‘Carl zal wel zin in koffie hebben,’ zei ik, het keukenkastje opentrekend. Ik rommelde en vond achterin de koffieketel. Het was immers een tijd geleden dat ik koffie had gezet. Ik had genoeg genomen met poederkoffie. Toen ik de ketel onder de kraan zette, merkte ik dat ik uit gewoonte de warme kraan had opengedraaid. Ik voelde dat ik het warm kreeg. Maar wie had besloten dat poederkoffie met warm water uit de kraan triest moest zijn? Koffie is koffie en warm is warm.

Ik zette de ketel op de kookplaat, deed het fornuis aan en was in twee stappen bij een van de twee kamers die aan weerszijden van de keuken lagen. De ene ruimte was de eetkamer die in de winter niet werd gebruikt omdat die als buffer werkte tegen de wind en kou uit het westen. In de winter aten we in de keuken. Aan de andere kant lag de woonkamer met de boekenkasten, de televisie en een eigen houtkachel. Aan de zuidkant had vader het enige extravagante van het huis gebouwd, wat hij de *porch* noemde en moeder de wintertuin. Hoewel die in de winter natuurlijk grondig was afgesloten en gebarricadeerd met luiken. Maar ’s zomers zat vader daar te genieten van zijn Berry-snus en dronk hij Budweiser. Ook dat was een extravagantie. Hij moest naar de stad om dat bleke Amerikaanse bier te kopen, de zilverkleurige blikjes met de porties Berry-snus werden hem over de grote plas toegestuurd door een Amerikaans familielid. Vader had me al jong uitgelegd dat het verschil met die Zweedse rotzooi was dat de Amerikaanse snus door een fermentatieproces was gegaan en dat merkte je aan de smaak. ‘Net als bij bourbon,’ zei vader, die beweerde dat de Noren die Zweedse troep gebruikten omdat ze niet beter wisten. Nou, ik wist dus beter en toen ik snus begon te gebruiken, was dat Berry. Carl en ik telden altijd het aantal lege flesjes dat hij in het raamkozijn zette. We wisten dat als hij er meer dan vier dronk, dan kon hij gaan huilen en niemand wilde zijn vader zien huilen. Nu ik erover nadenk is het waarschijnlijk om die reden dat ik nooit meer dan twee flesjes bier drink. Ik wilde niet huilen. Carl werd alleen vrolijker dus ik denk dat hij er minder behoefte aan had dergelijke grenzen te trekken.

Dat dacht ik dus allemaal, maar ik zei niets terwijl we de trap op gingen en ik Shannon de grootste slaapkamer wees die vader de masterbedroom noemde.

‘Fantastisch,’ zei ze.

Ik liet haar de nieuwe badkamer zien, die niet nieuw meer was, maar wel het nieuwste in huis. Ze had het vast niet geloofd als ik haar vertelde dat we zonder badkamer waren opgegroeid. Dat we ons beneden in de keuken wasten met water dat op de kachel was opgewarmd. Dat de badkamer pas na het auto-ongeluk kwam. Als het klopte wat Carl had geschreven, dat zij van Barbados kwam, uit een gezin dat voldoende geld had om haar naar een universiteit in Canada te sturen, dan zou het uiteraard moeilijk voor haar zijn zich voor te stellen dat je het vuile badwater deelde met je broer terwijl je in de winter stond te bibberen van de kou. Ondertussen had vader, paradoxaal genoeg, een Cadillac DeVille op het erf staan want een fatsoenlijke auto moesten we hebben.

De deur van de jongenskamer was duidelijk uitgezet want ik moest hard trekken aan de deurklink om hem open te krijgen. Een geur van stof en herinneringen sloeg ons tegemoet, alsof je een kledingkast opentrok met oude kleren waarvan je allang vergeten was dat je die had. Langs de ene lange muur stond een bureau met twee stoelen naast elkaar. Langs de andere muur over de volle lengte een stapelbed. Aan het voeteneind kwam de kachelpijp uit een gat in de vloer.

‘Hier sliepen Carl en ik,’ zei ik.

Shannon knikte. ‘Wie lag boven?’

‘Ik,’ zei ik. ‘De oudste.’ Ik ging met mijn vinger over de laag stof op de rugleuning van een van de stoelen. ‘Ik verhuis hier vandaag naartoe zodat jullie de grote slaapkamer kunnen krijgen.’

Ze keek me verschrikt aan. ‘Maar lieve Roy, we willen je toch niet...’

Ik concentreerde me om mijn blik te richten op haar ene geopende oog. Is het niet een beetje raar om bruine ogen te hebben als je rood haar en een huid wit als sneeuw hebt? ‘Jullie zijn met z’n tweeën, ik ben alleen en het is geen probleem. Oké?’

Ze liet haar blik weer door de jongenskamer gaan. ‘Bedankt,’ zei ze.

Ik liep voor haar uit naar de kamer van vader en moeder. Ik had goed gelucht. Hoe mensen ook ruiken, ik hou niet van hun geur. Behalve dan van die van Carl. Carl rook niet lekker, maar goed. Hij rook naar mij.

Naar ons. Als Carl 's winters ziek werd – en dat werd hij altijd – kroop hij tegen me aan. En hij rook zoals hij moest ruiken, zelfs als zijn huid bedekt was met opgedroogd koortszweet en zijn adem naar braaksel stonk. Ik snoof Carl op en kroop huiverend dicht tegen zijn gloeiende lichaam aan. Gebruikte de warmte die hij verloor om mijn eigen lijf op te warmen. De koorts van de een, de verwarming van de ander. Je wordt praktisch als je hier op de berg woont.

Shannon liep naar het raam en keek naar buiten. Ze had haar jas nog aan. Kennelijk vond ze het koud in huis. In september. Dat beloofde niet veel goeds voor de winter. Ik hoorde Carl de smalle trap op stommelen met de koffers.

‘Carl zegt dat jullie niet rijk zijn,’ zei ze. ‘Maar alles wat ik van hieruit zie, is van jou en hem.’

‘Dat klopt. Maar het is alleen maar grond.’

‘Alleen maar grond?’

‘Wilde natuur,’ zei Carl die hijgend en lachend in de deuropening stond. ‘Grond waarop de schapen en geiten grazen. Op een berg heb je niet veel akkers om gewassen op te verbouwen. En zoals je kunt zien, is er ook niet veel bos. Maar we gaan wat aan de skyline doen, of niet, Roy?’

Ik knikte langzaam. Net zo langzaam als de boeren in mijn jeugd hadden geknikt terwijl ik vermoedde dat er zich zoveel gecompliceerde gedachten achter hun gerimpelde voorhoofden afspeelden dat het misschien onmogelijk was dat allemaal uit te spreken in ons eenvoudige dorpstaaltje. Bovendien leken ze een stilzwijgend begrip te hebben voor elkaar, deze volwassen, knikkende mannen, omdat het ene langzame geknik vaak werd beantwoord door geknik van de ander. En knikte ik langzaam. En begreep ik er ook niet veel van.

Ik had het natuurlijk allemaal aan Carl kunnen vragen, maar het antwoord had ik toch niet gekregen. Ja, plenty antwoorden, maar niet hét antwoord. En misschien wilde ik dat ook helemaal niet, ik was gewoon blij Carl weer terug te hebben en ik was niet van plan hem nu lastig te vallen met de vraag: waarom was hij in godsnaam teruggekomen?

‘Roy is zo aardig,’ zei Shannon. ‘Hij heeft ons deze kamer gegeven.’

‘Ik ging ervan uit dat je niet terugkwam om in je jongenskamer te slapen,’ zei ik.

Carl knikte langzaam. ‘Als dank is dit niet veel,’ zei hij en hij hield een zwarte doos omhoog. Ik zag direct wat het was. Berry.

‘Verdomme, wat goed om je te zien, broer,’ zei Carl met verstikte stem, hij liep op me af en sloeg zijn armen om me heen. Hij drukte me nu stevig tegen zich aan en ik deed dat met hem. Ik voelde dat zijn lichaam iets zachter was geworden, iets meer vulling. De huid van zijn kaak tegen de mijne iets slapper, ik voelde het raspen van zijn baard alhoewel hij zich pas geschoren had. De wol van zijn colbert voelde zacht aan, dichtgeweven. En hij droeg een overhemd, dat deed hij vroeger nooit. Zelfs zijn Noors was anders, hij sprak nu de grotestadstaal die wij af en toe spraken als we moeder nadeden.

Maar het was goed. Hij rook net als vroeger. Hij rook naar Carl. Hij hield me een eindje van zich af en keek me aan. Zijn mooie meisjesogen waren vochtig. Verdomme, dat waren die van mij ook.

‘De koffie kookt,’ zei ik zonder dat mijn stem erg schor klonk en ik liep de trap af.

Toen ik die avond in bed ging liggen, luisterde ik naar de geluiden. Of het huis anders klonk nu er meer mensen woonden. Dat deed het niet. Het kraakte, steunde en fluisterde als altijd. Ik luisterde ook naar de geluiden uit de masterbedroom. Het huis was gehorig want hoewel de badkamer tussen de twee slaapkamers lag, kon ik stemmen horen. Hadden ze het over mij? Vroeg Shannon aan Carl of zijn grote broer altijd zo stil was? Dacht Carl dat Roy de chili con carne die ze had gemaakt wel lekker vond? Vond deze zwijgzame broer het cadeau eigenlijk wel leuk dat ze hem had gegeven en waarvoor ze zoveel moeite had gedaan? Een verlopen nummerbord van Barbados dat ze via familie te pakken had gekregen. Mocht deze grote broer haar wel? En Carl antwoordde dat Roy altijd zo deed tegen vreemden, dat ze hem wat tijd moest geven. En ze zei dat Roy misschien wel jaloers op haar was, dat Roy vast het gevoel moest hebben dat ze zijn broer had afgepakt, het enige familielid dat hij immers had. En Carl lachte, streelde haar over haar wang en zei dat ze na één dag niet moest piekeren over dergelijke zaken, dat het wel goed zou komen. En ze legde haar hoofd onder zijn kin en zei dat hij gelijk had, maar dat ze in elk geval blij was dat Carl niet was zoals zijn broer. Dat het vreemd was om je in een land zonder criminaliteit te gedragen alsof je constant op je hoede moest zijn voor een overval.

Of misschien deden ze het wel.

In het bed van vader en moeder.

‘Wie lag boven?’ zou ik morgen bij het ontbijt vragen. ‘De oudste?’ En dan die verbaasde gezichten zien. Daarna zou ik de bijtende ochtendlucht in lopen, in mijn auto gaan zitten, de handrem eraf halen, het stuurslot voelen en de Geitesving zien.

Buiten klonk een lange, mooie en trieste roep. Een goudplevier. De eenzaamste vogel in de bergen, slank en ernstig. Een vogel die je volgt op je wandeling, die over je waakt, maar altijd op veilige afstand. Alsof hij bang is bevriend te raken, maar toch nodig heeft dat iemand naar hem luistert als hij roept over zijn eenzaamheid.

Ik arriveerde om halfzes bij de benzinepomp, een halfuur vroeger dan gebruikelijk op maandag.

Egil stond achter de toonbank en zag er moe uit.

‘Morge, chef,’ zei hij toonloos. Egil was net als de goudplevier, hij kende maar één toon.

‘Goedemorgen, drukke nacht?’

‘Nee,’ zei hij en hij leek niet te begrijpen dat het een retorische vraag was. Dat ik wist dat het nooit druk was nadat op zondagavond de mensen vanuit de vakantiehuisjes weer vertrokken waren naar de stad en dat ik het vroeg omdat er bij de pompen niet was opgeruimd en schoongemaakt. De regel bij andere pompen die dag en nacht open waren was dat de nachtdienst die alleen is nooit het gebouw verlaat, maar ik haat rommel. De hangjongeren die bij het benzinstation broodjes met worst aten en dan bleven hangen om te roken en te klieren lieten veel papier, peuken, ja, zelfs condooms achter. Maar aangezien ze zowel de broodjes met worst als de sigaretten en kapotjes hier kochten, was ik niet van plan die hangjongeren weg te jagen. Ze mochten in hun auto blijven zitten en de wereld aan hen voorbij zien trekken. In plaats daarvan had ik de nachtdienst opdracht gegeven op te ruimen als daar gelegenheid voor was. Ik had op het personeelstoilet een poster opgehangen, die vlak voor je snufferd hing als je op de bril zat, waarop ik met stift had geschreven: DOE WAT JE MOET DOEN. JIJ BENT VERANTWOORDELIJK. DOE HET NU. Hoewel Egil waarschijnlijk dacht dat de tekst ging over het poepen, had ik ook al zo vaak gezegd dat er opgeruimd moest worden en dat je je daar verantwoordelijk voor moest voelen, dat je zou denken dat Egil zo’n verbale terechtwijzing toch moest begrijpen. Maar Egil was niet alleen moe, hij was ook een eenvoudige jongen van twintig die in zijn leven al zo vaak terecht was geweest dat het hem niets meer uitmaakte. Als je zo min mogelijk aan je hoofd wilde hebben dan is het niet zo’n domme

tactiek te doen alsof je minder begrijpt dan je werkelijk doet. Dus misschien was Egil toch niet zo dom.

‘Je bent vroeg, chef.’

Een beetje te vroeg zodat jij kon opruimen bij de pompen en ik kon denken dat het er de hele nacht *shipshape* uit had gezien, dacht ik.

‘Ik kon niet slapen,’ zei ik. Ik liep naar de kassa en drukte op het kassashift-menu. Daarmee werd het etmaal afgesloten en ik hoorde de printer in het kantoor. ‘Ga naar huis om wat te slapen.’

‘Bedankt.’

Ik liep het kantoor binnen en las de dagomzet terwijl die nog uit het apparaat werd gespuugd. Het zag er goed uit. Weer een drukke zondag. De rijksweg mocht dan niet de drukste weg van het land zijn, maar met in beide richtingen vijfendertig kilometer tot de volgende benzinepomp waren we een oase geworden voor de automobilisten, voor gezinnen met kinderen die op weg waren naar huis. Ik had een paar tafels en stoelen bij de berkenbomen gezet waar je uitzicht had over het Budalsvann, daar werden in hoog tempo hamburgers, luxebroodjes en frisdrank weggewerkt. Gisteren hadden we bijna driehonderd luxebroodjes verkocht. Ik had niet zo’n slecht geweten wat betreft de CO₂-uitstoot, maar wel als het ging om de toename van glutenintolerantie in de wereld. Ik liet mijn blik over het papier gaan en zag dat Egil ook wat worsten had weggewerkt. Dat was prima, maar het waren er zoals gewoonlijk wel wat veel in verhouding tot het aantal verkochte.

Egil had zich omgekleed en was op weg naar de deur.

‘Egil?’

Hij verstijfde en bleef staan. ‘Ja?’

‘Het lijkt erop dat iemand het leuk vond om papieren handdoekjes op de grond te gooien bij pomp 2.’

‘Komt in orde, chef.’ Hij glimlachte even en vertrok. Ik zuchtte. Het was niet eenvoudig om in zijn kleine dorp geschikt personeel te vinden. De slimme jongeren vertrokken naar Oslo of Bergen om te studeren, de werklustige naar Notodden, Skien of Kongsberg om geld te verdienen. En voor degenen die achterbleven, zoals Egil, zijn er niet veel banen om uit te kiezen. Als ik hem ontsloeg dan kon hij direct doorlopen naar de Sociale Dienst. En hij zou om die reden niet minder worst eten, hij zou alleen aan de andere kant van de toonbank staan en ervoor betalen. Ze

zeggen dat overgewicht vooral een probleem in dorpen is. En dat was logisch. Het is makkelijker je toevlucht te nemen tot troosteten als je in een benzinstation staat en al die mensen ziet die in jouw verbeelding naar betere plekken gaan, in auto's waar jij nooit het geld voor zal hebben, met meisjes met wie jij niet eens zou durven praten, behalve dronken op het dorpsfeest. Maar ik moest binnenkort met Egil praten. Het hoofdkantoor had geen boodschap aan dergelijke Egils, daar telde alleen het resultaat onder de streep. Duidelijk zat. In 1969 waren er zeventienhonderdduizend auto's en vierduizend benzinstations in Noorwegen. Vijfenvertig jaar later was dat aantal bijna verviervoudigd, maar het aantal benzinstations gehalveerd. Dat was moeilijk voor hen en moeilijk voor ons. En ik las ook de statistieken over de branche en had gezien dat in Zweden en Denemarken meer dan de helft van de tankstations die het had overleefd al geautomatiseerd en onbemand was. Doordat men in Noorwegen zo verspreid woont, is hier nu een tankstation, maar het is duidelijk, ook hier zijn bemande pompen een uitstervend fenomeen. Nou ja, als we al niet zijn uitgestorven want wanneer heb je voor het laatst een van ons zien tanken? We hebben het veel te druk worstenbroodjes, cola, strandballen, barbecuekolen, sproeivloeistof en flessen water aan de man te brengen. Water dat overigens niet beter is dan wat er uit de kraan komt, maar dat per vliegtuig naar Noorwegen wordt gebracht en meer kost dan de video's die wij verkopen. Maar ik klaag niet. Toen de keten interesse toonde in het tankstation dat ik op mijn drieëntwintigste had overgenomen was dat niet vanwege de twee pompen of omdat ik economisch gezien zo'n succes had, maar was het vanwege de ligging. Ze zeiden dat ze onder de indruk waren dat ik het al zo lang uithield omdat de meeste lokale werkplaatsen al van de kaart waren geveegd. Ze boden me een baan aan als chef en wat geld voor de grond. Misschien had ik meer kunnen krijgen, maar hier in Opgard onderhandelen we niet. Ik was nog geen dertig en voelde me afgedankt. Het geld gebruikte ik voor een badkamer op de boerderij zodat ik kon verhuizen van mijn kamer in de werkplaats. Er was voldoende ruimte dus de keten bouwde een tankstation naast de werkplaats die ze lieten staan en de oude wasstraat werd een moderne zelfbedieningswasstraat.

De deur achter Egil viel dicht en ik herinnerde me dat het hoofdkantoor had ingestemd met de plaatsing van de automatische schuifdeuren waar

ik om had gevraagd. Ze kwamen volgende week. Het hoofdkantoor was tevreden over ons, werd er gezegd. De vertegenwoordiger die hier elke veertien dagen kwam met zijn glimlach en slechte grapjes legde af en toe zijn hand op mijn schouder alsof hij me wilde verzekeren dat ze tevreden waren. Natuurlijk waren ze tevreden. Ze keken onder de streep. En zagen dat we een goed en winstgevend gevecht leverden tegen de ondergang. Ondanks dat het terrein tijdens Egils dienst niet altijd shipshape was.

Kwart voor zes. Met een kwastje smeerde ik de bovenkant van de broodjes in die vannacht gerezen waren en ik moest denken aan de goede tijden toen ik in de smeerput stond en de olie bijvulde. Ik zag dat een tractor in de richting van de wasstraat reed. Als de boer klaar was met het schoonspuiten en wassen van het voertuig dan was het aan mij om de vloer schoon te maken. Als chef had ik de verantwoording over alle werknemers, de financiën, beoordelingsgesprekken, veiligheid en al die andere zaken, maar raad eens waar een goede chef van een tankstation de meeste tijd aan kwijt is? Schoonmaken. En een goede tweede was het bakken van broodjes.

Ik luisterde naar de stilte. Dat wil zeggen, het was nooit stil, er klonk een vaste, gelijkmatige symfonie van geluiden die niet stopte voordat de winkel voor de nacht werd afgesloten. De koffiemachines, de bakplaten, de koelkasten en vriezers, ze produceerden allemaal een ander geluid, maar het apparaat waarin we de hamburgerbroodjes opwarmden viel het meest op. Dat bromt op een warme manier, bijna als een goed geoliede motor, en als je je ogen sloot dan kon je dromen over vervlogen tijden. De laatste keer dat de vertegenwoordiger hier was, had hij voorgesteld zachte muziek te draaien in de zaak. Hij had verteld dat onderzoek uitwees dat de juiste tonen invloed hadden op zowel de kooplust als de honger van mensen. Ik had langzaam geknikt, maar niets gezegd. Ik hou van stilte. Zo meteen zou de deur opengaan, waarschijnlijk een bouwvakker, zij komen vaak al voor zeven uur voor benzine of koffie.

Ik zag dat de boer de tank vulde met de belastingvrije truckdiesel. Ik wist dat een deel daarvan in zijn privéauto zou worden overgeheveld als hij thuiskwam, maar dat was een zaak tussen hem en de politie, ik bemoeide me daar niet mee.

Mijn blik gleed van de pomp naar de weg, naar het fietspad en het voetpad en bleef hangen bij een van de typerende houten huizen van het

dorp. Een huis, gebouwd kort na de oorlog, met twee verdiepingen, een veranda die uitkeek op het Budalsvann en vuile ramen van het stof van de weg. Aan dit huis hing een flink bord waarop stond dat er een kapper en een solarium was. Voorbijgangers konden de indruk krijgen dat het knippen en bruinbakken gelijktijdig gebeurde. Alles in de kamer van de mensen die daar woonden. Ik had er alleen maar de lokale bevolking naar binnen zien gaan en iedereen in het dorp wist wat Grete deed dus wat de bedoeling van het bord was, was onduidelijk.

Nu zag ik Grete langs de kant van de weg staan, huiverend in haar t-shirt en op haar Crocs en ze keek goed naar links en naar rechts voor ze de weg overstak op weg hierheen.

Het was nog maar zes maanden geleden dat een automobilist uit Oslo beweerde dat hij het vijftigkilometerbord niet had gezien nadat hij iets verderop onze leraar Noors van de weg had geveegd. Er zijn voor- en nadelen van een tankstation dicht bij het centrum. De voordelen zijn dat mensen uit het dorp boodschappen bij jou doen, dat de maximumsnelheid vijftig kilometer is zodat langrijdende automobilisten even spontaan kunnen afslaan bij het tankstation. Toen ik de werkplaats nog had, droegen we ook bij aan de lokale economie omdat klanten van buiten het dorp die een flinke reparatie aan hun auto nodig hadden, graag een hapje aten in het café en overnachtten in een van de campinghutten bij het meer. Het nadeel was dat het slechts een kwestie van tijd was voor we dat verkeer kwijtraakten. Automobilisten willen een rechte weg waarop ze negentig kilometer kunnen rijden en niet elk dorp moeten doorkruisen om op hun bestemming te komen. De tekening voor een nieuwe rijksweg die Os links liet liggen lag allang klaar, maar tot nu toe had de geologie ons gered. Het was gewoon te duur voor de overheid om een tunnel door onze berg te boren. Maar die tunnel zou er komen. Net zo zeker als de zon over twee miljard jaar ons zonnestelsel in kleine stukjes zal laten exploderen en het zou aanzienlijk minder tijd kosten. Meegezogen worden in deze ontwikkelingen zal natuurlijk het einde betekenen voor alle bedrijven die afhankelijk zijn van het doorgaand verkeer, maar ook voor de rest van het dorp zal de schokgolf ongeveer net zo groot zijn als wanneer de zon stopt met schijnen. De boeren zouden nog steeds hun koeien melken en de gewassen verbouwen die hier willen groeien, maar wat moet de rest van de mensen? Elkaars

haren knippen en eindeloos onder de zonnebank liggen?

De deur ging open. Toen we opgroeiden was Grete bleek met slap, futloos haar. Nu was ze bleek met gepermanent haar waardoor ze er griezelig uitzag, als je het mij vraagt. Uiteraard is het geen mensenrecht knap te zijn, maar met Grete had de Schepper prutswerk afgeleverd. De rug, nek, knieën, alles was gebogen. Zelfs de enorme neus zag eruit als een lichaamsvreemd element dat met kracht in het smalle gezicht was geperst. Zo royaal als de Schepper was geweest met de neus, zo gierig was hij met de wenkbrauwen, wimpers, borsten, heupen, wangen en kin: Grete had die eigenlijk niet. Haar lippen waren dun en leken op wormen. In haar jeugd jaren had ze die vleeskleurige wormen gekleurd met een dikke laag knalrode lippenstift en dat stond haar eigenlijk wel. Maar op een dag was ze, ongeveer rond de tijd dat Carl het dorp had verlaten, daarmee gestopt.

Oké, het is mogelijk dat andere mensen Grete Smitt niet zo zagen als ik deed, misschien was ze op haar manier aantrekkelijk en was de manier waarop ik haar uiterlijk bekeek beïnvloed door mijn mening over haar innerlijk. En ik wil ook niet beweren dat Grete Smitt slecht was, ik ben ervan overtuigd dat een of andere psychiatrische diagnose flatterender is.

‘Hij bijt vandaag,’ zei Grete. Met ‘hij’ bedoelde ze vermoedelijk de noordenwind die door het dal kwam geblazen en die altijd de kou van de gletsjer meenam en je herinnerde aan de vergankelijkheid van de zomer. Grete was opgegroeid in het dorp, maar deze manier van spreken had ze kennelijk van haar ouders die in Noord-Noorwegen een camping hadden. De camping ging failliet en ze waren hier komen wonen. Beide ouders ontvingen een uitkering vanwege een zeldzame vorm van perifere neuropathie als gevolg van diabetes en die je het gevoel geeft over glasscherven te lopen. De buurvrouw van Grete had me verteld dat deze neuropathie niet besmettelijk was en dat het een statistisch mirakel was dat beide ouders daaraan leden. Maar statistische mirakels gebeuren de hele tijd en nu woonden de ouders op de bovenste verdieping recht boven het bord met GRETES HAAR- EN ZONNESTUDIO en je zag ze maar zelden. ‘Dus Carl is terug?’

‘Ja,’ antwoordde ik, hoewel ik wist dat het geen ja-nee vraag was. Het was het vaststellen van een feit met een vraagteken dat een aanmoediging

was voor meer tekst en uitleg. Dat was ik niet van plan. Grete vertoonde ongezond gedrag als het Carl betrof. ‘Wat zal het zijn?’

‘Ik dacht dat hij het zo goed had in Canada?’

‘Het komt voor dat mensen naar huis terug willen, zelfs als ze het goed hebben.’

‘De vastgoedbranche zal daar wel erg onvoorspelbaar zijn.’

‘Ja, het gaat of heel goed of iets minder goed. Koffie? Puddingbroodje?’

‘Je vraagt je af wat zo’n grote meneer uit Toronto nog te zoeken heeft in ons dorp.’

‘De mensen,’ zei ik. Ze bestudeerde mijn pokerface.

‘Misschien,’ zei ze. ‘Maar hij heeft een Cubaanse meegenomen, hoor ik?’

Nu zou je makkelijk medelijden met Grete kunnen krijgen. Ouders met een uitkering, een meteorinslag van een neus, nauwelijks klanten, geen wimpers, geen man, geen Carl en ogenschijnlijk ook geen interesse in een andere man. Maar er waren ook die onderwaterriffen van slechtheid bij haar die je pas opvielen als je mensen zag die zich daaraan hadden gesneden. Misschien was het de wet van Newton dat elke actie leidt tot een reactie, dat alle pijn die haar was aangedaan ook de ander moest worden toegebracht. Als Carl haar in zijn jonge jaren niet in een dronken bui onder een boom had geneukt tijdens het dorpsfeest, was ze misschien niet zo geworden. Of misschien ook wel.

‘Een Cubaanse,’ zei ik en ik veegde de toonbank schoon. ‘Het lijkt wel of je het over een sigaar hebt.’

‘Ja, toch?’ zei ze, leunend over de toonbank alsof we hetzelfde verboden politieke gedachtegoed deelden. ‘Bruin, goed om aan te zuigen en... en...’

Licht ontvlambaar, hielpen mijn hersenen haar onwillekeurig terwijl ik veel meer zin had om een puddingbroodje in haar mond te duwen om deze bagger te stoppen.

‘...stinkend,’ bedacht ze uiteindelijk. De wormenmond grijnsde, ze was kennelijk tevreden over deze analogie.

‘Ze komt alleen niet uit Cuba,’ zei ik. ‘Ze komt van Barbados.’

‘Ja, ja,’ zei Grete. ‘Thaise juffrouw, Russisch vrouwtje, ze is vast willig, neem ik aan.’

Ik verloor, ik kon niet langer verborgen houden dat ze me probeerde. ‘Wat zei je?’

‘Dat ze vast prachtig is,’ grinnikte Grete triomfantelijk.

Ik wisselde van standbeen. ‘Wat wil je, Grete?’

Gretes blik scande de plank achter me. ‘Moeder heeft batterijen nodig voor de afstandsbediening.’

Dat betwijfelde ik, haar moeder was hier twee dagen geleden geweest om batterijen te kopen, trippelend op haar zere voeten alsof ze op lava liep. Ik gaf Grete de batterijen en sloeg het bedrag aan.

‘Shannon,’ zei Grete die de pinpas in het apparaat deed. ‘Ik zag foto’s op Instagram. Klopt er iets niet bij haar?’

‘Niet dat me is opgevallen,’ zei ik.

‘Toe zeg, je kunt toch niet zo wit zijn als je van Barbados komt? En hoe zit het met dat oog?’

‘De afstandsbediening zou nu moeten werken als een tierelier.’

Grete trok de pinpas uit het apparaat en stopte die in haar portemonnee. ‘We zien elkaar, Roy.’

Ik knikte langzaam. Natuurlijk zagen we elkaar, dat gold voor iedereen in dit dorp. Maar ze probeerde me meer te vertellen en daarom knikte ik alsof ik het begreep in de hoop dat ik de rest niet hoefde te horen.

De deur zakte achter haar dicht, maar sloot niet helemaal ondanks dat ik de veren strakker had gespannen. De hoogste tijd voor die nieuwe automatische.

Om negen uur was een van de andere medewerkers gearriveerd en had ik tijd om naar buiten te gaan om schoon te maken na het bezoek van de tractor. Wat ik al had verwacht: er lagen grote klonten aarde en klei in de wasstraat. Ik gebruikte kant-en-klare Fritz-wasstraatreiniger die de meeste vlekken verwijderde en spoot de vloer schoon, terwijl ik dacht aan de tijd dat we als tieners van mening waren dat het leven elke dag radicaal kon veranderen en hoe het leven ook elke dag radicaal veranderde, toen ik geprik tussen mijn schouderbladen voelde. Zoals de warmte van zo’n rode laser als de ME je onder schot hield. Daarom schrok ik ook niet toen ik zacht gekuch achter me hoorde. Ik draaide me om. ‘Heeft hier een moddergevecht plaatsgevonden?’ vroeg de politieman terwijl zijn sigaret tussen zijn smalle lippen op en neer wipte.

‘Tractor,’ zei ik.

Hij knikte. ‘Dus je broer is terug?’

Politiechef Kurt Olsen was een slanke man met ingevallen wangen, een stoppelbaard, altijd een shagje in zijn mondhoek, en hij droeg een strakke spijkerbroek en de laarzen van slangenleer die zijn vader altijd droeg. Kurt leek eigenlijk meer en meer op Sigmund Olsen, de vorige politiechef van het dorp met ook lang, blond haar die me deed denken aan Dennis Hopper uit *Easy Rider*. Kurt Olsen had de o-benen die je wel vaker ziet bij een bepaald type voetballers. Twee jaar jonger dan ik en indertijd aanvoerder van ons vierde divisieteam. Hij was technisch solide, bezat tactisch inzicht en hij kon negentig minuten onafgebroken rennen hoewel hij rookte als een schoorsteen. Iedereen zei dat Kurt Olsen hoger zou moeten spelen, maar dan zou hij moeten verhuizen en riskeerde hij de reservebank. Waarom de plaatselijke heldenstatus daarvoor verruilen?

‘Carl is gisteren gekomen,’ bevestigde ik. ‘Hoe weet je dat?’

‘Dit,’ zei hij en hij rolde een poster uit en hield die omhoog.

Ik draaide de kraan dicht. DOE MEE MET HET AVONTUUR, luidde de kop. En daaronder: OS SPA- EN BERGHOTEL. Ik las verder. De politie-man gunde me de tijd. We waren dus ongeveer van dezelfde leeftijd en misschien wist hij dat ik last had van ‘een beetje dyslexie’, zoals de klas-senleraar het had genoemd. Toen de klassenleraar mijn ouders daarover had geïnformeerd en in één adem zei dat dyslexie erfelijk is, was mijn vader overeind gevlogen en had gevraagd of hij soms dacht dat de jongen een bastaard was. Maar moeder herinnerde vader eraan dat een neef in Oslo woordblind was met wie het erg slecht dreigde af te lopen. Toen Carl van het gesprek hoorde, bood hij me aan leestrainer te worden, zoals hij het noemde. En ik weet dat hij het meende, dat hij er met liefde tijd en energie in wilde steken. Maar ik zei nee want wie wil zijn kleine broertje nu als leraar hebben?

De poster was een uitnodiging in het Årtuns gemeenschapshuis voor een bijeenkomst van investeerders. Iedereen was welkom, stond er. Aan-wezigheid leidde niet tot verplichtingen en er zouden koffie en wafels zijn.

Ik begreep het al voordat ik de naam en ondertekening onder aan de poster had gelezen. Dit was het, dit was de reden dat Carl naar huis was gekomen.

Na de naam – Carl Abel Opgard – kwam zijn titel, Master of Business. Verder niets.

Ik wist niet wat ik ervan moest denken, alleen dat het nu al naar problemen rook.

‘De poster hangt op elke bushalte en lantaarnpaal langs de rijksweg,’ zei de politieman.

Carl was kennelijk ook vroeg opgestaan.

De politieman rolde de poster op. ‘En zonder dat hij daarvoor toestemming heeft gevraagd is dat verboden. Kun je hem vragen de posters weg te halen?’

‘Waarom vraag je hem dat niet zelf?’

‘Ik heb zijn telefoonnummer niet en...’ Hij stak de poster onder zijn arm, zijn duimen onder de riem van zijn strakke Levi’s-jeans en knikte naar het noorden. ‘Ik bespaar mezelf graag een rit naar boven. Geef jij het door?’

Ik knikte langzaam terwijl ik omhoogkeek naar de plek waar de politieman geen zin had naartoe te rijden. Vanaf het tankstation kon je Opgard niet zien, alleen de Geitesving, de scherpe, steile bocht in de verte en boven op de steile berghelling een grijze vlakte. Het huis dat daar stond, lag uit het zicht. Maar vandaag zag ik iets. Iets roods. En ik begreep wat het was. De Noorse vlag. Carl had verdomme op een doodgewone maandag de vlag gehesen. Werd de vlag niet altijd op het slot gehesen om aan te geven dat de koning thuis was? Ik moest verdomme bijna lachen.

‘Hij kan om toestemming vragen,’ zei de politieman, een blik werpend op zijn horloge. ‘Dan kijken we ernaar.’

‘Ja, juist.’

‘Juist.’ De politieman tikte met twee vingers tegen de cowboyhoed die hij zou moeten hebben.

We wisten beiden dat het een dag zou duren voor de posters weg waren en dat ze dan hun werk al hadden gedaan. De mensen die de uitnodiging niet zelf hadden gelezen, kregen het wel te horen.

Ik keerde me om en draaide de kraan weer open.

Maar het was er nog steeds. De warmte tussen mijn schouderbladen. Zoals die daar al die jaren was geweest. De verdenking van Kurt Olsen die zacht maar nadrukkelijk door mijn kleding brandde, door mijn huid tot in het vlees. Maar werd tegengehouden door stevig bot. Door wilskracht en standvastigheid. Door gebrek aan bewijs en feiten.

‘Wat is dit?’ klonk Kurt Olsens stem.

Ik draaide me weer om, deed alsof ik verbaasd was dat hij er nog stond. Hij knikte naar het metalen putje in de vloer waarin het water liep. Naar de restanten die waren achtergebleven.

‘Wat?’ zei ik.

De politieman ging op zijn hurken zitten. ‘Er komt bloed uit,’ zei hij. ‘Het is vlees.’

‘Klopt,’ zei ik.

Hij keek naar me op. Van zijn shagje was nog slechts een gloeiende peuk over.

‘Eland,’ zei ik. ‘Aangereden. Gaat vast zitten in de grille. Dan komen ze hierheen en spuiten het vuil weg.’

‘Ik dacht dat je zei dat het om een tractor ging, Roy.’

‘Ik gok dat het om een auto van vannacht gaat,’ zei ik. ‘Ik kan Egil vragen of er iets is dat jij moet...’

De politieman schoot overeind toen ik de straal richtte op het stuk vlees dat zich losrukte van het rooster en over de cementvloer zeilde. ‘... onderzoeken.’

Kurt Olsens ogen bliksemde. Hij veegde over zijn broekspijpen hoewel die nog droog waren. Ik weet niet of hij nadacht over het woord dat hij indertijd ook had gebruikt. Onderzoeken. Dat hij het moest onderzoeken. Ik had geen hekel aan Kurt Olsen, hij was een geschikte kerel die zijn werk deed. Maar ik had absoluut een hekel aan zijn onderzoek. En ik weet niet of hij ook over die poster was komen zeuren als er een andere naam dan Opgard op had gestaan.

Toen ik weer het tankstation binnenliep, stonden er twee tienermeisjes. Het ene meisje was Julie die de dienst van Egil had overgenomen. Het andere, de klant, stond met haar rug naar me toe. Ze stond met gebogen hoofd te wachten en leek geen aanstalten te maken zich om te draaien terwijl ze wel de deur moest hebben gehoord. Ik meende het Moe-meisje te herkennen, de dochter van de dakdekker. Natalie. Ik zag haar af en toe samen met de hangjongeren buiten. Julie was open, luidruchtig en oprecht, maar Natalie Moe was gevoelig en gesloten. Haar gezicht vertoonde weinig uitdrukking alsof ze altijd bang was dat elke emotie die van haar gezicht was af te lezen zou opvallen en belachelijk zou worden gemaakt. Op die leeftijd was ze nu. Hoe dan ook, ik had de situatie begrepen, had

de schaamte gezien en kreeg die bevestigd door Julie die naar de plank met pijnpillen keek. De kwestie was dat Julie nog maar zeventien was en daarom geen tabak of medicijnen mocht verkopen.

Ik liep om de toonbank heen en nam me voor de pijn van het Moe-meisje zo kort mogelijk te laten duren.

‘EllaOne?’ vroeg ik en ik legde het kleine, witte doosje voor haar op de toonbank.

‘Hè?’ zei Natalie Moe.

‘Jouw pijnpil,’ zei Julie meedogenloos.

Ik sloeg het met mijn kaart aan op de kassa zodat het duidelijk was dat een volwassen en vermoedelijk verantwoordelijk persoon de verkoop had afgehandeld. Het Moe-meisje verdween.

‘Ze neukt met Trond-Bertil,’ zei Julie en blies met haar kauwgom een bel. ‘Hij is in de dertig, getrouwd en heeft kinderen.’

‘Wat jong,’ zei ik.

‘Jong waarvoor?’ Julie keek me aan. Het was vreemd, ze was niet groot, maar het leek of alles aan haar groot was. Haar krullen, de grove handen, de zware borsten onder de brede schouders. De bijna vulgaire mond. En de ogen: grote, blauwe kijkers die me recht aanstaarden. ‘Om te neuken met iemand van over de dertig?’

‘Jong om de hele tijd verstandige besluiten te nemen,’ zei ik. ‘Misschien leert ze het.’

Julie snoof. ‘Het heet niet pijnpil omdat die je leert om spijt te hebben. En dat een meisje jong is, betekent nog niet dat ze niet weet wat ze wil.’

‘Daar zou je wel gelijk in kunnen hebben.’

‘Maar als we een onschuldig gezicht opzetten zoals zij, dan denken mannen dat we arme, kleine meisjes zijn. Zo willen we ook dat jullie denken.’ Ze lachte. ‘Jullie zijn zo onnozel.’

Ik trok plastic handschoenen aan en begon de baguettes te smeren. ‘Hebben jullie een geheim verbond?’ vroeg ik.

‘Hè?’

‘Al die vrouwen die weten hoe alle vrouwen zijn? Vertellen jullie elkaar hoe het gaat, zodat jullie de volledige controle hebben? Als het om mannen gaat dan weet ik alleen dat ik niets weet. Dat er van alles mogelijk is. Dat hooguit veertig procent van wat ik denk dat ik van mannen weet, klopt.’ Ik legde salami en een paar plakjes gekookt ei, die gesneden bij

ons werden geleverd, op het brood. ‘En wij zouden dus onnozel zijn. Dan moet ik je feliciteren dat het jullie is gelukt om honderd procent van het andere deel van de mensheid te doorgronden.’

Julie gaf geen antwoord, maar ik zag dat ze slikte. Het zou wel door het slaapgebrek komen dat ik zulk zwaar geschut gebruikte tegen een tienermeisje, een *drop-out* van school. Het type dat zich veel te vroeg waagt aan allerlei foute dingen en het goede nog niet doet. Maar dat zou komen. Ze had *attitude*, zoals vader het noemde, ze was rebels, maar had vooral aanmoediging nodig in plaats van tegenspraak. Uiteraard allebei, maar vooral aanmoediging.

‘Sneeuwkettingen omleggen heb je al aardig in de vingers,’ zei ik. Terwijl het pas september was hadden de huisjes bovenin vorig weekend al sneeuw gehad. En hoewel we geen winterbanden verkochten of reclame maakten voor het omleggen van sneeuwkettingen, kwam het wel voor dat stadsmensen aan kwamen gereden met hun SUV’s en ons smeekten hen te helpen. Zowel mannen als vrouwen. Ze weten gewoon niets van de banaalste praktische zaken. Ze zouden binnen een week dood zijn als een zonnestorm het volledige elektriciteitsnet zou platleggen.

Julie glimlachte. Ze zag er bijna té blij uit. Veranderlijk als het weer, dat hoofd van haar.

‘De stadsmensen denken dat het nu glad is,’ zei Julie. ‘Maar stel je voor dat het echt koud wordt, zo’n dertig graden onder nul.’

‘Dan is het minder glad,’ zei ik.

Ze keek me vragend aan.

‘Ijs is gladder als het dichterbij het smeltpunt is,’ zei ik. ‘En het gladst rond de min zeven graden. Daarom proberen ze in een ijshockeyhal het ijs op die temperatuur te houden. En het ijs waarop we glijden is niet, zoals we vroeger dachten, een onzichtbaar dun laagje water dat ontstaat door druk en frictie, maar gas dat ontstaat door de losse moleculen bij deze temperaturen.’

Ze keek me aan met een blik van onverdiende bewondering. ‘Hoe weet je dat allemaal, Roy?’

Uiteraard kreeg ik daardoor het gevoel dat ik een van die idioten was die ik niet kan uitstaan, die de aandacht wil trekken met willekeurige, oppervlakkige en bijeengeraapte kennis.

‘Dat soort dingen staan in de tijdschriften die we verkopen,’ zei ik,

wijzend naar de tijdschriftenkast waar het populair wetenschappelijke tijdschrift een plaats had gekregen naast de tijdschriften over auto's, boten, jacht en vissen, *True Crime* en – na aandringen van de vertegenwoordiger – een paar modebladen.

Maar ik viel niet zo snel van mijn voetstuk bij Julie: 'Ik vind dertig niet zo oud, hoor. Het is in elk geval beter dan die kinderachtige jongens van twintig die denken dat ze volwassen zijn omdat ze een rijbewijs hebben.'

'Ik ben ouder dan dertig, Julie.'

'Is dat zo? Hoe oud is je broer dan?'

'Vijfendertig.'

'Hij heeft hier gisteren getankt,' zei ze.

'Toen werkte jij niet.'

'Ik zat met een paar vriendinnen in de auto van Knerten. Hij zag dat het jouw broer was. En weet je wat mijn vriendinnen zeiden? Ze zeiden dat je broer een DILF is.'

Ik gaf geen antwoord.

'Maar weet je? Ik vind dat jij meer een DILF bent.'

Ik keek haar waarschuwend aan. Ze grinnikte even. Ze richtte zich haast onmerkbaar op en trok haar schouders naar achteren. 'DILF betekent...'

'Bedankt, ik geloof dat ik begrijp wat het betekent, Julie. Wil jij helpen met de levering van Asko?'

Een vrachtwagen was voor het tankstation gestopt. Mineraalwater en snoep. Julie keek me aan met de bestudeerde blik van ik-verveel-me-dood. Ze blies een kauwgumbel die uit elkaar klapte. Ze schudde haar hoofd en verdween naar buiten.